

Changing THE WAY WE care™

DOCUMENTUL F

ANALIZĂ DE BIROU CU PRIVIRE LA REINTEGRAREA COPIILOR DIN INSTITUȚII REZIDENȚIALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Autorități publice cheie:

Ministerul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale

Ministerul Educației, Culturii și
Cercetării

Agenția Națională de Asistență
Socială

Structurile Teritoriale de Asistență
Socială

Problematică abordată:

Identificarea **factorilor de succes** și a **factorilor de risc** în procesul de **reintegrare** a copiilor separați de familia naturală.

Contextualizarea procesului de **reintegrare a copilului** separat de familia naturală în urma pandemiei determinată de COVID-19: care a fost **impactul pandemiei?**

Domenii conexe relevante:

Forța de muncă (DOCUMENT A)

Furnizarea de servicii sociale
(DOCUMENT B)

Dezinstituționalizarea (DOCUMENT E)

Cadrul normativ și mecanismul de
finanțare (DOCUMENT G)

Informații de contact:

Livia Marginean, manager de programe
CCF Moldova

Livia.Marginean@ccfmoldova.org
069042368

Analiza situațională – privire de ansamblu:

- **Evaluarea complexă de calitate a situației copilului și a familiei** biologice și extinse este piatra de temelie pentru a asigura **succesul reintegrării** copiilor, având ramificații directe în fiecare din etapele de pregătire, planificare, implementare și urmărire ulterioară post reunificare.
- **Diverse categorii de copii**, în special cei cu dizabilități, **întâmpină dificultăți de reintegrare** iar copiii cu vârsta sub trei ani sunt în continuare plasați în sistemul rezidențial. Pandemia COVID-19 a antrenat o serie de provocări

O fundație robustă:

- Reintegrarea se face pe bază de evaluare, pregătire, planificare, monitorizare și suport post reunificare, ceea ce consolidează calitatea evaluării complexe a copilului și a familiei biologice și extinse.
- În special în ceea ce privește domeniul educațional, dar și domeniile conexe ale sănătății și protecției sociale, se realizează un proces susținut de reintegrare și acomodare, inclusiv cu privire la sensibilizarea personalului.
- Anumite măsuri de stimulare completează procesul de integrare, cum ar fi furnizarea suportului financiar și asigurarea consilierii psihologice adecvate.
- Specialiștii din diverse sectoare de interes implicați în procesul de integrare posedă experiența, cunoștințele și abilitățile necesare din perspectiva ariei lor de responsabilitate.

Care necesită consolidare:

- Reintegrarea copiilor cu dizabilități rămâne deficitară și adesea problematică, iar copiii cu vârsta sub trei ani continuă să fie plasați în instituții rezidențiale în lipsa unui moratoriu în domeniu.
- Colaborarea interinstituțională intersectorială (este un termen utilizat pe larg în MD), chiar dacă este funcțională în anumite contexte, tinde să fie deficitară în general, dublată de faptul că, uneori, profesioniștii de la nivel local și raional nu posedă cunoștințele și abilitățile necesare în procesul de reintegrare.
- Extinderea pachetului minim de servicii sociale finanțat de la bugetul de stat, care să fie articulată cu sistemul de beneficii sociale, ar contribui la o mai bună eficientizare în domeniu.
- Este nevoie să fie angajați specialiști la nivel comunitar și să le fie asigurată pregătirea pentru evaluarea corectă și complexă a situației copilului și familiei, alături de un sistem funcțional

Focusul acțiunilor necesare (suport din partea CTWWC):

- Asistență tehnică în vederea consolidării prevederilor reglementare cu privire la reintegrarea copiilor.
- Identificarea de resurse suplimentare, atât pentru formarea și angajarea specialiștilor cât și pentru dezvoltarea serviciilor la nivel comunitar.

Detalii tehnice cu privire la analiza situațională în domeniul de interes *Documentul F*

Cadrul metodologic:

Obiectivul cercetării a fost identificarea factorilor de succes și a celor de risc în procesul de reunificare familială în baza analizei rapoartelor de cercetare naționale și internaționale cu privire la procesul de reintegrare a copiilor din instituțiile rezidențiale. Au fost aplicate metode cantitative și calitative. Au fost analizate 13 rapoarte de cercetare și evaluare care au cuprins perioada 2007-2020, două discuții focus grup cu specialiștii din sectorul public și asociativ și au fost colectate patru Fișe cu Bune practici de la ONG-uri implicate în procesul de dezinstituționalizare.

Puncte forte

Respectarea celor patru etape în procesul de reintegrare: 1. Evaluarea; 2. Pregătirea; 3. Planificarea; 4. Monitorizarea și suportul post-reunificare; Asigurarea calității evaluării complexe a copilului și a familiei biologice și extinse; Pregătirea cadrelor didactice și a elevilor, inclusiv asigurarea accesului copiilor reintegrați la activități extrașcolare; Comunicarea și colaborarea cu specialiștii și autoritățile din domeniile de protecție socială, sănătate, educație, etc. de la nivel local și raional; Acordarea suportului financiar adecvat și consiliere psihologică; și Experiența și abilitățile profesionale a specialiștilor implicați în procesul de reintegrare.

Elemente care necesită a fi îmbunătățite

Reintegrarea copiilor cu dizabilități constituie o provocare mare; Lipsa/insuficiența serviciilor psihologice, și a celor pentru persoanele care fac abuz de alcool și alte substanțe; Insuficiența colaborării intersectoriale pentru copiii reintegrați și familiile acestora. Lipsa moratoriului pentru instituțiile rezidențiale cu copii sub 3 ani ale MSMPS; Dezvoltarea serviciilor sociale trebuie realizată în conformitate cu necesitățile existente la nivel local, actualmente însă APL nu au capacități pentru a evalua aceste necesități, și Lipsa unui mecanism financiar viabil pentru redirecționarea resurselor financiare.

Impactul COVID-19 asupra procesului de reintegrare a copilului în Moldova

Pandemia COVID-19 a demonstrat necesitatea unor mecanisme pentru situațiile excepționale. Specialiștii din RM nu au fost pregătiți pentru aceste situații; Pandemia COVID a creat probleme noi, adiționale în procesul de reintegrare și din acest motiv, serviciile și sprijinul acordat necesită a fi evaluat pentru a ne asigura că familiile și copiii pot fi împreună, indiferent de dificultățile provocate de pandemie; Copiii care au plecat în familii/servicii de tip familial din instituțiile rezidențiale la începutul pandemiei COVID-19, nu au beneficiat de pregătire sau pregătirea a fost insuficientă; și Factorii de risc de bază cauzăți de pandemie cuprind: condițiile precare de trai, accesul limitat la educație, deficiențe profunde în monitorizarea copiilor, deficiențe în cooperarea intersectorială.

Propuneri de recomandări

Dezvoltarea pachetului minim de servicii sociale finanțat de la bugetul de stat prin includerea APP și CCTF în cadrul acestuia. Asigurarea accesului părinților și îngrijitorilor la programe de dezvoltare a abilităților parentale. Promovarea angajării specialiștilor în drepturile copilului la nivel de comunitate. Dezvoltarea și extinderea serviciilor de prevenire a separării copilului de familie și a mecanismelor alternative de îngrijire a copilului pe termen scurt și în regim de urgență. Prioritizarea dezvoltării serviciilor de suport și de îngrijire alternativă pentru copiii cu dizabilități și familiile lor. Servicii/programe de educație pentru copiii cu comportament deviant și familiile lor. Dezvoltarea și extinderea accesului la programele de dezvoltare a abilităților parentale. Pregătirea profesioniștilor din domeniul protecției sociale (de la nivel local și raional) pentru evaluarea corectă și complexă a situației copilului și familiei. Necesitatea unui sistem eficient și exact de management al informației.

Continuarea cercetării următoarelor teme: (i) impactul schimbării plasamentului asupra copiilor; (ii) Provocările cu care se confruntă tinerii în perioada de ieșire din îngrijirea rezidențială; (iii) Impactul programului PANDA, și (iv) impactul programului Mellow Parenting

Informația pusă la dispoziție în cadrul acestui eveniment a fost făcută posibilă de către generosul suport al poporului american prin intermediul Agenției de Dezvoltare Internațională a Statelor Unite / United States Agency for International Development (USAID). Conținutul diseminat este responsabilitatea Changing the Way We Care și nu reflectă în mod necesar punctul de vedere al USAID sau al Guvernului Statelor Unite